

ZYGMUNT GLOGER

PISMA ROZPROSZONE

TOM I

1863–1876

Białystok 2014

ZYGMUNT GLOGER

PISMA ROZPROSZONE

TOM I

1863–1876

Praca naukowa finansowana z programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2013–2017:

**NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI**

„Naukowa edycja krytyczna *Pism rozproszonych* Zygmunta Glogera w trzech tomach”

ZYGMUNT GLOGER

PISMA ROZPROSZONE

TOM I

1863–1876

Redakcja naukowa edycji
Jarosław Ławski i Jan Leończuk

Wstęp
Jarosław Ławski i Grzegorz Kowalski

Opracowanie tekstów i przypisy
Grzegorz Kowalski i Łukasz Zabielski

Noty i słownik czasopism
Anna Janicka

Indeksy opracowali
Michał Siedlecki i Monika Jurkowska

Białystok 2014

Recenzenci tomu:

Prof. zw. dr hab. **Ewa Paczoska** (UW, Warszawa)

Dr hab. **Adam Regiewicz**, prof. AJD (AJD, Częstochowa)

Na okładce wykorzystano: Portret Zygmunta Glogera, autor nieznany, przed 1910 r.

Redakcja edycji: Jarosław Ławski i Jan Leończuk

Streszczenia: dr Jacek Partyka, dr hab. Mariya Bracka, Jan Sienkiewicz i dr Alina Filinowicz

Indeksy opracowali: dr Michał Siedlecki, Monika Jurkowska

Korekta: Zespół, Apoloniusz Ciołkiewicz

Skład, koncepcja graficzna: Ewa Frymus-Dąbrowska

Projekt okładki: Hubert Pilicki, Alter Studio

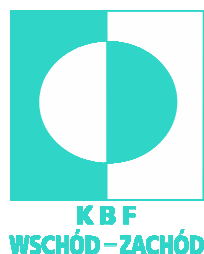
Redakcja tekstów: Grzegorz Kowalski i Łukasz Zabielski

Noty o czasopismach, nota biograficzna: Anna Janicka

ISBN 978-83-63470-44-9

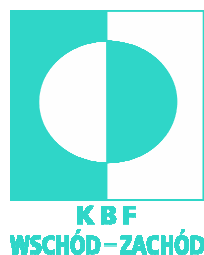
978-83-63470-41-8

Copyright by: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego

Druk i oprawa: Wydawnictwo PRYMAT, Mariusz Śliwowski, ul. Kolejowa 19, 15-701 Białystok,
tel. 602 766 304, e-mail: prymat@biasoft.net, www.prymat.biasoft.net

DZIAŁ NAUKOWY „GLOGERIANUM”
W KSIĄŻNICY PODLASKIEJ IM. ŁUKASZA GÓRNICKEGO W BIAŁYMSTOKU
KATEDRA BADAŃ FILOLOGICZNYCH „WSCHÓD – ZACHÓD”
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY UNIwersYTETU W BIAŁYMSTOKU

KOMITET REDAKCYJNY *PISM ROZPROSZONYCH*

Jarosław Ławski – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” Uniwersytetu w Białymstoku
– **Przewodniczący**

Jan Leończuk – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku – **Wiceprzewodniczący**

Anna Sitarska – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Grzegorz Kowalski – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Łukasz Zabielski – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Anna Janicka – Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski Uniwersytetu w Białymstoku

Dorota Rembiszewska – Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Daniel Znamierowski – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Michał Siedlecki – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB

Iwona E. Rusek – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB

WYKONAWCY – WSPÓŁPRACOWNICY PROJEKTU EDYCJI

Urszula Adamska – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB

Jolanta Dragańska – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB

Piotr Drozdowski – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku

Monika Jurkowska – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku

Sebastian Kochanec – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB

Joanna Koroniecka – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Dariusz Kukielko – Ełk – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB

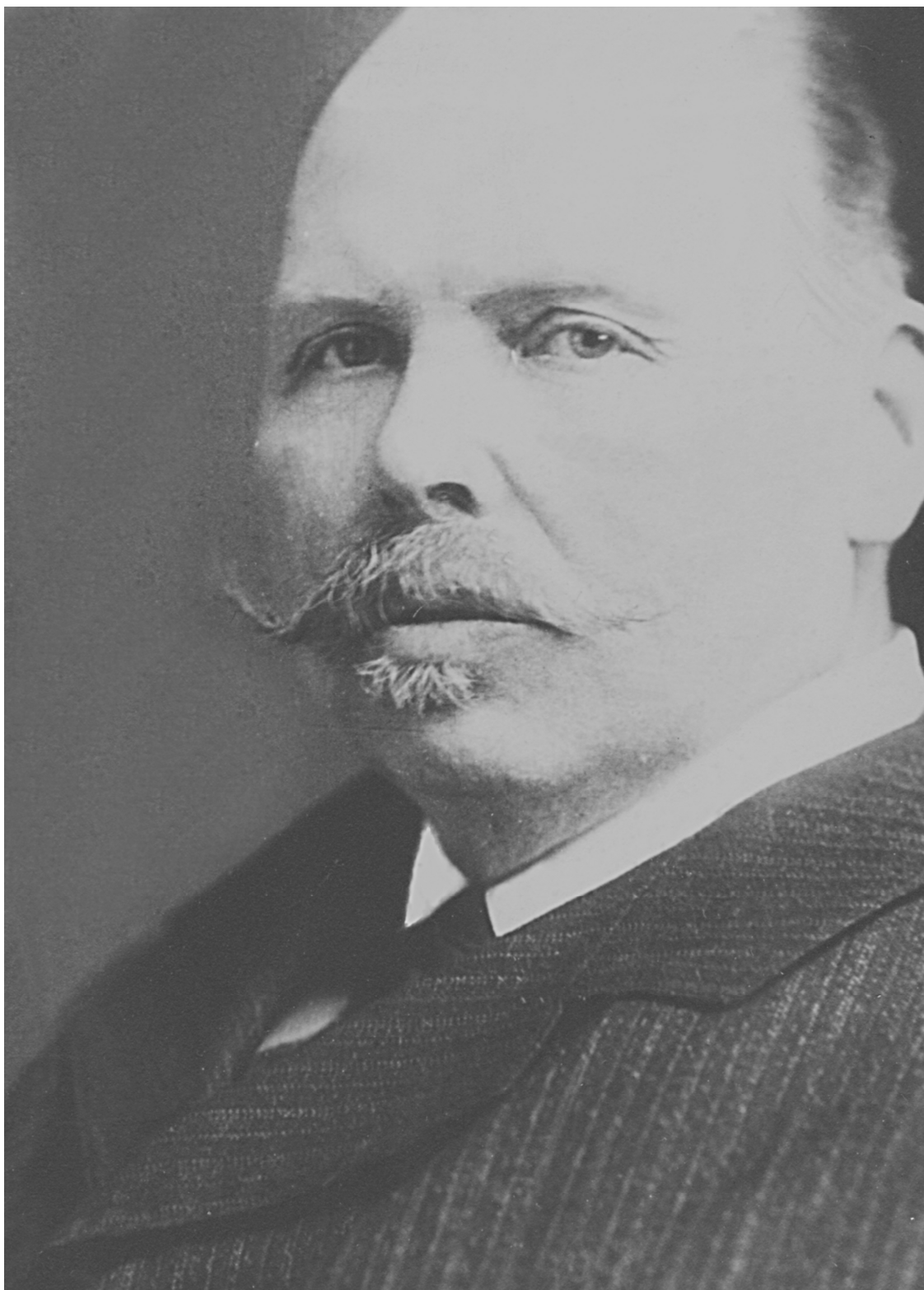
Adam Sawicki – Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Dominika Olga Stankiewicz – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku

Małgorzata Wojtowicz – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku

Sylwia Znamierowska – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

Zygmunt Gloger (1845–1910)

Zdjęcie pochodzi ze zbiorów Muzeum Podlaskiego w Białymstoku

Zygmunt Gloger w wieku szkolnym (Warszawa 1864).

Zdjęcie pochodzi ze zbiorów prywatnych Magdaleny Zawidzkiej-Kwiatkowskiej (Warszawa)

SPIS TREŚCI

Jarosław Ławski, Jan Leończuk, <i>Od Redakcji</i>	17
Jarosław Ławski, <i>Zygmunt Gloger i wiek XIX</i>	19
Grzegorz Kowalski, <i>XIX-wieczna „silva rerum”. Pisma Zygmunta Glogera</i>	39
<i>Zygmunt Gloger (1845–1910)</i>	61
Łukasz Zabielski, <i>Zasady wydania</i>	63
Anna Janicka, <i>Słownik czasopism</i>	69
<i>Wykaz miar, wag i walut</i>	79
Mapy pomocnicze	83
J. M. Bazewicz, <i>Opis ukształtowania politycznego Niemiec, Austro-Węgier, Królestwa Polskiego oraz Rosji pod koniec XIX wieku</i>	91
Zygmunt Gloger, <i>Pisma rozproszone</i>	97
I. „Tygodnik Ilustrowany”	
1. Pomnik Stefana Czarnieckiego w Tykocinie, „Tygodnik Ilustrowany” 1863, nr 208	99
2. Kupalnocka (Sobótka), „Tygodnik Ilustrowany” 1868, nr 5	103
3. Kujawiacy, „Tygodnik Ilustrowany” 1868, nr 28	107
4. Kościół parafialny w Wiźnie, „Tygodnik Ilustrowany” 1870, nr 147	109
5. Dawne grodzisko pod wsiami Wnory i Grodzkie (w Tykocińskim), „Tygodnik Ilustrowany” 1873, nr 295	111
6. Edmund Strzelecki (wspomnienie pośmiertne), „Tygodnik Ilustrowany” 1874, nr 315 oraz nr 316	115
7. Kartki wizytowe z XVIII stulecia, „Tygodnik Ilustrowany” 1874, nr 359	120
8. List z wiejskiego ustronia, „Tygodnik Ilustrowany” 1874, nr 361; nr 362	123
9. Chryzanty Opacki, „Tygodnik Ilustrowany” 1875, nr 370	129
10. O elementarzach wileńskich i „Promyka”, „Tygodnik Ilustrowany” 1876, nr 3	135
11. Słówko o pamiątkach i pamiętnikach, „Tygodnik Ilustrowany” 1876, nr 27	136
12. Liszków, „Tygodnik Ilustrowany” 1876, nr 48	139
II. „Biblioteka Warszawska”	
1. Obrzędy rolnicze, „Biblioteka Warszawska” 1867, t. II	143
2. Kilka słów o podaniach z okolic Tykocina, „Biblioteka Warszawska” 1867, t. III	152
3. Zwyczaje ludu z okolic Tykocina i Bielska, „Biblioteka Warszawska” 1868, t. I	159
4. Kilka słów o naszych „stacjach krzemiennych”, „Biblioteka Warszawska” 1872, t. II	164
5. Ułamek starożytnego kazania o małżeństwie (z dwiema podobiznami), „Biblioteka Warszawska” 1873, t. III	168
6. Dawna ziemia bielska i jej częstkowa szlachta, „Biblioteka Warszawska” 1873, t. III	173
7. Do redakcji „Biblioteki Warszawskiej”, „Biblioteka Warszawska” 1874, t. III	182
8. Dziesięcioro Bożego przykazania, „Biblioteka Warszawska” 1874, t. III	183
9. <i>Der Vorgeschichtliche Mensch</i> von Wilhelm Baer, Lipsk 1874 (recenzja), „Biblioteka Warszawska” 1874, t. III	185
10. Kilka słów z podróży, „Biblioteka Warszawska” 1874, t. III	188
11. Rodzina Pułaskich, „Biblioteka Warszawska” 1874, t. IV	196
12. W sprawie rodowodu i nazwiska rodziny Moniuszków, „Biblioteka Warszawska” 1875, t. II	201
13. Korespondencja do redakcji „Biblioteki Warszawskiej” [z powodu artykułu pana A. Wejnerta...], „Biblioteka Warszawska” 1875, t. III	204

14. Korespondencja „Biblioteki Warszawskiej” (<i>O osadach krzemienych</i>), „Biblioteka Warszawska” 1876, t. I	208
15. (O dwóch elementarzach polskich wydanych w Wilnie u Zawadzkiego w roku 1874, 1875), „Biblioteka Warszawska” 1876, t. I	210
16. Zabobony rolnicze, „Biblioteka Warszawska” 1876, t. II	211
17. (List do redakcji o wyrazie „siara”), „Biblioteka Warszawska” 1876, t. II	214
18. Dawna ziemia łomżyńska, „Biblioteka Warszawska” 1876, t. II	215
19. (O Girdwojniu i jego pracach), „Biblioteka Warszawska” 1876, t. II	226
20. Do redakcji „Biblioteki Warszawskiej” (w sprawie Światowida), „Biblioteka Warszawska” 1876, t. III	228
21. Szawle na Żmujdzi, 15 września 1876 roku, „Biblioteka Warszawska” 1876, t. IV	231
22. Przesady pszczolarskie, myśliwskie i rolnicze, „Biblioteka Warszawska” 1876, t. IV	234

III. „Kronika Rodzinna”

1. Podania i tradycje, „Kronika Rodzinna” 1868, nr 19	237
2. Gospodarność dawniejsza, „Kronika Rodzinna” 1870, nr 10	241
3. Gospodarność dawniejsza, „Kronika Rodzinna” 1871, nr 11	247
4. List z Druskienik, „Kronika Rodzinna” 1872, nr 7	254
5. Wspomnienia o Julianie Bartoszewiczu, „Kronika Rodzinna” 1872, nr 24	259
6. Dziennik podróży po Niemnie, „Kronika Rodzinna” 1873 nr 10-13, 16, 18-20, 24; 1874 nr 3, 8, 14, 16	269
7. Toruń w lipcu, „Kronika Rodzinna” 1873, nr 15	320
8. List z Ostrołęckiego (Rozbiór dzieła T. Wojciechowskiego <i>Chrobacya</i>), „Kronika Rodzinna” 1873, nr 20, t. I, Seria II	324
9. Słówko o pieśniach ludowych, „Kronika Rodzinna” 1874, nr 6	328
10. Wianki, „Kronika Rodzinna” 1874, nr 12	332
11. Kraków, 1 lipca, „Kronika Rodzinna” 1874, nr 14	335
12. Z powiatu mazowieckiego, w grudniu, „Kronika Rodzinna” 1875, nr 1	337
13. Pamiętnik Sasinów Kaleczyckich, „Kronika Rodzinna” 1875, nr 3	339
14. Z powiatu mazowieckiego, w styczniu, „Kronika Rodzinna” 1875, nr 4	343
15. List do redaktora, „Kronika Rodzinna” 1875, nr 8	345
16. Korowaj. Wspomnienie lat dziecinnych, „Kronika Rodzinna” 1875, nr 16	346
17. Korespondencja z wystawy szawelskiej, „Kronika Rodzinna” 1875, nr 19	349
18. Dziennik podróży po Bugu, „Kronika Rodzinna” 1875, nr 20, nr 23, nr 24	351
19. List do redaktora, „Kronika Rodzinna” 1876, nr 2	367
20. Szkołka tykocińska, „Kronika Rodzinna” 1876, nr 5	368
21. Znad Narwi, w marcu 1876 roku, „Kronika Rodzinna” 1876, nr 7	372
22. Z wystawy szawelskiej, we wrześniu 1876 roku, „Kronika Rodzinna” 1876, nr 19	375

IV. „Gazeta Kielecka”

1. Kilka słów poświęconych pamięci Juliana Bartoszewicza, „Gazeta Kielecka” 1870, nr 18	379
---	-----

V. „Kwiaty”

1. (List do redakcji jako odpowiedź na rzucone przez nią pytanie o Diable Weneckim), „Kwiaty” 1870, nr 8	383
--	-----

VI. „Przegląd Polski”

1. Julian Bartoszewicz 1821–1870, „Przegląd Polski” 1870, t. III i IV	385
---	-----

VII. „Gazeta Handlowa”

1. Z Tykocińskiego, 21 maja, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 113	413
---	-----

2. Z Tykocińskiego, 8 czerwca, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 126	414
3. Tykocin, 28 czerwca, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 143	415
4. Tykocin, 19 lipca, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 160	415
5. Z Tykocińskiego, 9 sierpnia, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 178	416
6. Z Tykocińskiego, 3 września, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 197	417
7. Z Druskienik, 11 września, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 204	418
8. Z Tykocińskiego, 25 września, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 214	419
9. Z Tykocińskiego, 19 października, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 234	420
10. Z Tykocina, 17 listopada, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 259	421
11. Tykocin, 30 listopada, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 269	423
12. Z Łomżyńskiego, 26 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1871, nr 286	424
13. Z Białostockiego, 2 stycznia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 5	424
14. Z Tykocińskiego, 30 stycznia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 28	425
15. Z Tykocina, 15 marca, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 61	426
16. Z Tykocina, 20 kwietnia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 89	427
17. Z Tykocińskiego, 13 maja, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 108	428
18. Z Tykocińskiego, 30 maja, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 120	429
19. Znad Niemna, w końcu czerwca, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 143; nr 144	430
20. Z Tykocina, 9 lipca, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 152	434
21. Z Białostockiego, 11 lipca, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 153	435
22. Z Tykocina, 24 lipca, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 165	436
23. Z Grodzieńskiego, 23 sierpnia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 188	437
24. Z Tykocińskiego, 24 sierpnia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 189	439
25. Z Tykocińskiego, 7 września, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 199	440
26. Z Grodzieńskiego, 18 września, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 212	442
27. Z Tykocińskiego, 21 września, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 214	444
28. Z Tykocińskiego, 8 października, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 224	445
29. Z Tykocina, 18 października, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 233	446
30. Z Grodzieńskiego, 29 października, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 244	447
31. Z Tykocina, 14 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 279	449
32. Z Tykocińskiego, 22 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 288	450
33. Z Grodzieńskiego, 23 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1872, nr 288	451
34. Z Grodzieńskiego, 16 stycznia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 16	452
35. Tykocin, 17 stycznia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 17	453
36. Tykocin, 31 stycznia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 28	454
37. Z Grodzieńskiego, 17 lutego, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 44	455
38. Z Tykocińskiego, 18 lutego, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 45	456
39. Tykocin, 28 lutego, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 50	457
40. Tykocin, 12 marca, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 60	458
41. Tykocin, 27 marca, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 73	459
42. Z Grodzieńskiego, 11 kwietnia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 85	461
43. Z Tykocińskiego, 12 kwietnia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 86	462
44. Tykocin, 29 kwietnia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 98	463
45. Z Grodzieńskiego, 22 maja, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 117	464
46. Z Tykocińskiego, 23 maja, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 118	465
47. Z Grodzieńskiego, 4 czerwca, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 125	466
48. Z Tykocińskiego, 5 czerwca, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 125	467
49. Z Tykocińskiego, 25 lipca, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 168	468
50. Z Tykocińskiego, 11 sierpnia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 182	469
51. Z Tykocińskiego, 26 sierpnia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 193	470
52. Z Tykocińskiego, 10 września, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 206	471
53. Z Biebrzańskiego (gubernia łomżyńska), 11 września, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 207	472
54. Z Tykocińskiego, 30 września, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 221	473

55. Z Grodzieńskiego, 1 października, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 223	475
56. Z Białostockiego, 10 października, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 232	476
57. Z Tykocińskiego, 11 października, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 233	478
58. Z Tykocińskiego, 27 października, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 244	479
59. Z powiatu ostrowskiego (gubernia łomżyńska), 11 listopada, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 257	480
60. Z Tykocińskiego, 12 listopada, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 258	482
61. Z Tykocina, 27 listopada, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 269	483
62. Z Białegostoku, 11 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 279	484
63. Z Tykocińskiego, 12 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1873, nr 280	486
64. Z Tykocińskiego, 29 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 2	487
65. Z Grodzieńskiego, 30 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 3	488
66. Z Tykocińskiego, 20 stycznia, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 18	489
67. Z Tykocińskiego, 8 lutego, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 33	490
68. Z Tykocińskiego, 24 lutego, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 46	491
69. Z Tykocińskiego, 14 marca, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 62	492
70. Z Tykocińskiego, 29 marca, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 72	494
71. Z Tykocińskiego, 13 kwietnia, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 84	495
72. Z Tykocińskiego, 1 maja, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 96	496
73. Z Tykocińskiego, 13 maja, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 107	497
74. Z Tykocińskiego, 29 maja, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 117	498
75. Z Tykocińskiego, 20 czerwca, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 135	499
76. Z Tykocińskiego, 15 sierpnia, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 182	501
77. Z Tykocińskiego, 13 września, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 201	502
78. Z Tykocińskiego, 14 października, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 230	503
79. Z Tykocińskiego, 15 listopada, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 255	504
80. Z Tykocińskiego, 1 grudnia, „Gazeta Handlowa” 1874, nr 268	505
81. Z Tykocińskiego, 28 kwietnia, „Gazeta Handlowa” 1875, nr 95	506
82. Z Tykocińskiego, 27 czerwca, „Gazeta Handlowa” 1875, nr 141	507
83. Z Tykocińskiego, 1 września, „Gazeta Handlowa” 1875, nr 201	508
84. Z Tykocińskiego, 3 listopada, „Gazeta Handlowa” 1875, nr 249	509
85. Z Tykocińskiego, 31 grudnia 1875, „Gazeta Handlowa” 1876, nr 4	510
86. Z Tykocińskiego, 8 marca, „Gazeta Handlowa” 1876, nr 57	511
87. Z Tykocińskiego, 5 czerwca, „Gazeta Handlowa” 1876, nr 126	512
88. Z Tykocińskiego, 27 sierpnia, „Gazeta Handlowa” 1876, nr 192	513

VIII. „Wieniec”

1. <i>Lud. Jego zwyczaj, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusta, zabawy, pieśni, muzyka i tańce.</i> Przedstawił O. Kolberg. Seria V, Krakowskie – Kraków 1871 [recenzja], „Wieniec” 1872, nr 19	515
---	-----

IX. „Gazeta Warszawska”

1. Pochodzenie Moniuszków, „Gazeta Warszawska” 1873, nr 271	519
2. Z powiatu kolneńskiego, 10 stycznia, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 9	521
3. Z powiatu mazowieckiego, 10 stycznia 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 9	522
4. Z powiatu białostockiego, 24 stycznia 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 22	525
5. Odpowiedź na korespondencję z Białostockiego, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 36	528
6. Z guberni łomżyńskiej, 25 lutego 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, (cz. I), nr 54; (cz. II), nr 55	529
7. Z powiatu ostrowskiego, 11 marca 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 62	533
8. Z Łomży, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 69	535
9. Z powiatu mazowieckiego, 25 marca 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 71	536
10. Z powiatu grodzieńskiego, 10 kwietnia 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 86	539

11. Z okolic Łomży, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 105	542
12. Z Mazowieckiego, 7 maja 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 112	543
13. Z powiatu ostrowskiego piszą do nas pod dniem 26 maja, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 116	546
14. Z okolic Tykocina piszą do „Gazety Handlowej”, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 116	547
15. Z Tykocina, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 120	548
16. Z powiatu grodzieńskiego, 2 czerwca 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 125	549
17. Torfowiska jako muzea przeszłości, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 134	551
18. Z powiatu łomżyńskiego, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 135	554
19. Z powiatu mazowieckiego, 23 czerwca 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 141	556
20. Lwów, 16 sierpnia 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 187	559
21. Z powiatu ostrowskiego [Piękna pogoda sprzyjała...], „Gazeta Warszawska” 1874, nr 225	564
22. Z powiatu mazowieckiego, 19 października 1873 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 233	565
23. Z powiatu grodzieńskiego, 27 października 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 241	567
24. Z powiatu mazowieckiego, 19 listopada 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 261	569
25. Znad Świsłoczy [pod dniem 24 listopada], „Gazeta Warszawska” 1874, nr 262	572
26. Z powiatu ostrowskiego, „Gazeta Warszawska” 1874, nr 268	573
27. Z Łomżyńskiego [pod dniem 16 grudnia], „Gazeta Warszawska” 1874, nr 282	575
28. Z powiatu grodzieńskiego, 28 grudnia 1874 roku, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 3	576
29. Z powiatu mazowieckiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 12	578
30. Z Łomżyńskiego, w styczniu 1875 roku, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 12	579
31. Znad Narwi, 18 stycznia 1875, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 16	581
32. Z powiatu ostrowskiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 25	583
33. Z Tykocina, w styczniu, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 26	584
34. Z powiatu mazowieckiego, w lutym 1875 roku, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 32	585
35. Z guberni grodzieńskiej, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 32	587
36. Absenteizm, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 34	588
37. Z Podlasia, w styczniu 1875, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 34	589
38. Z Łomżyńskiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 52	591
39. Z Tykocińskiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 53	591
40. Z Grodzieńskiego, w lutym 1873 roku, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 53	592
41. Nekrologia Karola Glogera, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 58	594
42. Znad Narwi, w marcu, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 64	595
43. Z okolic Zambrowa, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 66	597
44. Z guberni łomżyńskiej, w marcu 1875 roku, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 67	598
45. Z okolic Łap, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 80	600
46. Służebności, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 87	601
47. Spod Tykocina, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 92	603
48. Z guberni grodzieńskiej, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 93	605
49. Z Łomżyńskiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 98	605
50. Znad Narwi, 2 maja, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 98	606
51. Z powiatu mazowieckiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 102	607
52. Spod Zambrowa, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 117	608
53. Z Grodzieńskiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 121	609
54. Z okolic Łap, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 122	610
55. Z Tykocińskiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 130	611
56. Z Augustowskiego, dnia 12 czerwca, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 130	612
57. Wycieczki do wód, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 138	614
58. Spod Tykocina, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 145	615
59. Z guberni łomżyńskiej, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 145	616
60. Znad Narwi, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 150	617
61. Łomża, 20 sierpnia 1875 roku, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 186	618
62. Z powiatu grodzieńskiego, 17 sierpnia 1875 roku, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 192	620
63. Wystawa rolnicza w Szawłach, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 205	621

64. Ze Żmujdzi, we wrześniu, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 216	624
65. Z Tykocina, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 247	627
66. Z Zawisła, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 248	628
67. Z Białostockiego, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 252	630
68. Znad Narwi, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 254	631
69. Reforma sądownicza, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 260	632
70. Od starego myśliwca, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 264	633
71. Z wiejskiego ustronia, „Gazeta Warszawska” 1875, nr 270	635
72. Drogi bite, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 4	636
73. Z guberni grodzieńskiej, 8 stycznia 1876 roku, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 10	638
74. Z powodu sądów gminnych, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 17	640
75. Z guberni suwalskiej, w styczniu 1876 roku, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 18	641
76. Wybory sądowe, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 30	643
77. Wybory do sądów gminnych, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 35	645
78. Własność rolna, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 39	646
79. Sądy (Z guberni łomżyńskiej), „Gazeta Warszawska” 1876, nr 40	648
80. Z guberni łomżyńskiej, w marcu, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 57	649
81. Z Tykocińskiego [O ile wszelka szachownica własności...], „Gazeta Warszawska” 1876, nr 76	650
82. Spod Łomży [W dniu 27 bieżącego miesiąca...], „Gazeta Warszawska” 1876, nr 91	651
83. Z powiatu mazowieckiego pod datą 20 kwietnia, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 91	652
84. Nekrologia śp. Agnieszki Wojnowej, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 95	653
85. Z Łomży (Wybory na radców Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego), „Gazeta Warszawska” 1876, nr 97	654
86. Z guberni łomżyńskiej, w końcu kwietnia, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 98	655
87. Kłęski, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 114	658
88. Z Tykocińskiego [Pod dniem 20 bieżącego miesiąca], „Gazeta Warszawska” 1876, nr 115	659
89. Z okolic Tykocina, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 127	660
90. Z Tykocińskiego [Zauważyliśmy kilkakrotnie w pismach naszych...], „Gazeta Warszawska” 1876, nr 165	661
91. Z powiatu mazowieckiego, 18 sierpnia 1876 roku, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 187	663
92. Komitety kontrolujące i sądy gminne, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 191	665
93. Wystawa szawelska, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 191	667
94. Ze wsi, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 195	668
95. Z Łomżyńskiego [Dobra rada dla człowieka...], „Gazeta Warszawska” 1876, nr 196	668
96. Wystawa w Szawłach, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 208	669
97. Wystawa rolnicza w Szawłach we wrześniu 1876 roku, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 211-212	674
98. Sądy gminne, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 263	681
99. Z guberni łomżyńskiej, „Gazeta Warszawska” 1876, nr 266	683
 X. „Wiadomości Archeologiczne”	
1. Osady nad Niemnem i na Podlasiu z czasów użytku krzemienia, „Wiadomości Archeologiczne” 1873, tom I	687
2. Osady z czasów użytku krzemienia pod Kobylinem, Zambrzycami i Zalesiem, „Wiadomości Archeologiczne” 1876, t. III	703
3. Osady z czasów użytku krzemienia pod Sieniawą, Szczakową i Borkiem Fałęckim, „Wiadomości Archeologiczne” 1876, t. III	706
 XI. „Gazeta Rolnicza”	
1. Z Białostockiego, w sierpniu, „Gazeta Rolnicza” 1874, nr 34	709
2. Z Tykocińskiego, w październiku, „Gazeta Rolnicza” 1874, nr 43	710
3. Z powiatu białostockiego, w grudniu, „Gazeta Rolnicza” 1874, nr 49	712
4. Z Tykocińskiego, w styczniu, „Gazeta Rolnicza” 1875, nr 5	713

5. Z powiatu mazowieckiego, w lipcu, „Gazeta Rolnicza” 1875, nr 29	714
6. Z guberni łomżyńskiej, w styczniu, „Gazeta Rolnicza” 1876, nr 3	716
7. Sklepy stowarzyszonych gospodyń wiejskich, „Gazeta Rolnicza” 1876, nr 14	718
8. Rolnictwo wobec autonomii gminnej i ustawy serwitutowej, „Gazeta Rolnicza” 1876, nr 37	719

XII. „Kłosay”

1. Stary śpichlerz w Płonce, „Kłosay” 1874, nr 464	723
2. Bożnica w Wysokiem Mazowieckiem, „Kłosay” 1874, nr 471	724
3. Stefan Czarniecki, „Kłosay” 1874, nr 475	726
4. Letni dworzec w Choroszczy, „Kłosay” 1874, nr 476	728
5. Piotr Potocki, „Kłosay” 1874, nr 484	731
6. Ratusz w Goniądzu, „Kłosay” 1875, nr 502	733
7. Starożytnie osady z czasów użytku krzemienia na ziemiach dawnej Polski, „Kłosay” 1875, nr 517-518	736
8. Wystawa rolnicza w Szawlach, „Kłosay” 1875, nr 534-535	743
9. Michał Kulesza, „Kłosay” 1875, nr 536	747
10. O imionach własnych słowiańskich, „Kłosay” 1875, nr 546	751
11. Słówko o wycieczkach za granicę, „Kłosay” 1876, nr 566	753
12. Druskieniki, „Kłosay” 1876, nr 568	757
13. Z guberni łomżyńskiej, w maju, „Kłosay” 1876, nr 570	762
14. Rebus polski z czasów Zygmunta III, „Kłosay” 1876, nr 584	764
15. Wystawa rolnicza w Szawlach, „Kłosay” 1876, nr 588-589	767
16. Znad Narwi, w październiku, „Kłosay” 1876, nr 592	774
17. Wigilia Bożego Narodzenia na dawnej ziemi bielskiej nad Narwią, „Kłosay” 1876, nr 599	777

XIII. „Kurier Warszawski”

1. Z luźnych wspomnień, „Kurier Warszawski” 1874, nr 31	783
2. Z luźnych wspomnień. Przygoda z wilczą głową, „Kurier Warszawski” 1874, nr 79	785
3. Z Tykocina, w końcu listopada, „Kurier Warszawski” 1874, nr 275	787
4. Znad Narwi, „Kurier Warszawski” 1875, nr 30	788
5. Napad, „Kurier Warszawski” 1875, nr 62	789
6. (Nekrologia Karola Glogera), „Kurier Warszawski” 1875, nr 62	791
7. Z Tykocina, w kwietniu, „Kurier Warszawski” 1875, nr 96	791
8. (Artykuł pierwszy w rubryce „Wiadomości Miejskowe”), „Kurier Warszawski” 1875, nr 153	793
9. Spod Tykocina [Wiadomo jest, że lud nasz...], „Kurier Warszawski” 1875, nr 155	794
10. Z miasta N., „Kurier Warszawski” 1875, nr 207	795
11. (Artykuł zaczynający się od słów: „Stary rolnik pisze do nas następujące słowa...”), „Kurier Warszawski” 1875, nr 245	796
12. (Wiadomość o wilku), „Kurier Warszawski” 1876, nr 14	797
13. (Artykuł o <i>Encyklopedii Rolnictwa</i>), „Kurier Warszawski” 1876, nr 29	798
14. (List do Redaktora w przedmiocie francuszczyzny), „Kurier Warszawski” 1876, nr 31	799
15. (Artykuł o Agnieszce Wojnowej), „Kurier Warszawski” 1876, nr 95	800
16. (Artykuł, żądający wydania albumu Andriollego), „Kurier Warszawski” 1876, nr 98	801
17. (Artykuł zaczynający się od słów „Pewien ziemianin...”), „Kurier Warszawski” 1876, nr 100	802
18. (O napadzie na Żydówkę), „Kurier Warszawski” 1876, nr 129	803
19. (Korespondencja z okolic X o owczarzu), „Kurier Warszawski” 1876, nr 193	804
20. Z guberni suwalskiej [Jeżeli pisma warszawskie...], „Kurier Warszawski” 1876, nr 196	805

XIV. „Mucha”

1. Z „Nowego Rynku”, „Mucha” 1875, nr 35	807
2. (Korespondencja Palemona Świderkowskiego), „Mucha” 1876, nr 2	808
3. On i ona, „Mucha” 1876, nr 23	809

XV. „Przewodnik Naukowy i Literacki”

1. Do Redaktora „Przewodnika Naukowego” we Lwowie, „Przewodnik Naukowy i Literacki” 1875, nr 7 811
2. *Silva rerum* Sasinów Kaleczyckich, „Przewodnik Naukowy i Literacki” 1876, nr 12 813

XVI. „Ognisko Domowe”

1. Kilka słów o drzewie i opale, „Ognisko Domowe” 1876, nr 5 817
2. Znad Narwi, w lutym, „Ognisko Domowe” 1876, nr 8 821
3. Kilka słów o drobiu, „Ognisko Domowe” 1876, nr 9 823
4. Znad Narwi, w marcu, „Ognisko Domowe” 1876, nr 13 827
5. Nasza medycyna ludowa, „Ognisko Domowe” 1876, nr 15-17 829
6. Znad Narwi, w kwietniu, „Ognisko Domowe” 1876, nr 18 834

XVII. „Przegląd Krytyczny”

1. Oskar Kolberg: *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce*. Seria VIII. *Krakowskie*, Część 4-ta. Kraków. 1875. Str. 368 i VII z l. tabl. 8vo. (Seria I, II, III i IV w Warszawie; seria V, VI i VII w Krakowie). [Recenzja pierwszych ośmiu serii *Ludu* Oskara Kolberga], „Przegląd Krytyczny” 1876, nr 3 837

XVIII. „Wiek”

1. (O elementarzach wileńskich), „Wiek” 1876, nr 22 841
- Summary 843
- Reziümë 845
- Резюме (bialor.) 847
- Резюме (ukr.) 849
- Резюме (ros.) 851
- Noty o Autorach 853
- Spis ilustracji 854
- Indeks czasopism 856
- Indeks nazw geograficznych 859
- Indeks nazwisk 881